

Ainekava

Õppeaine: Ajalugu

Klass: 7. klass

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

7. klassi lõpetaja:

-) oskus orienteeruda ajas ning analüüsida ajaloolise keskkonna kujunemist;
- 2) ajaloomõistete tundmine ja kontekstis kasutamise oskus;
- 3) ajaloo kohta küsimuste esitamise ning neile vastamise oskus;
- 4) funktsionaalne kirjaoskus, kriitilise mõtlemine oskus, arutlusoskus, järelduste tegemise ja seoste loomise ning oma seisukoha kujundamise ja põhjendamise oskus;
- 5) empaatia, oskus asetada end kellegi teise olukorda ajastut arvestades; koostöö- ja konfliktilahendusoskus;
- 6) allikaanalüüs ja ajalookaardiga töötamise oskus, erinevatest teabeallikatest info leidmise, kasutamise ja hindamise oskus, suulise ja kirjaliku eneseväljenduse ning IT-vahendite kasutamise oskus.

Õppekirjandus: Inna Põltsam-Jürjo, Pärtel Piirimäe, Ursula Vent õpik Keskaeg I ja II osa ja samade autorite töövihik

Õppesisu 2 tundi nädalas, kokku 70 tundi

Teema: Keskaja mõiste, üldisloomustus ja periodiseering (4 tundi)

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, muudatused võrreldes eelmise õppekavaga, metoodika)
Keskaja koht maailma ajaloos Ühiskonna üldisloomustus Keskaja mõiste Keskaja periodiseering: vara-, kõrg- ja hiliskeskaeg. Keskaja ühiskonna korraldus, läänikord, elu-olu ja maailmapilt	nimetab sündmuse ja aastaarvu, millega tähistatakse kokkuleppeliselt keskaja algust Euroopas ja Eestis nimetab keskaja kolm perioodi (vara- kõrg- ja hiliskeskaeg) ning toob näiteid iseloomulike joonte kohta igast perioodist mõtestab ja sõnastab ajaloolise keskkonna kujunemist oma kodukohas, selgitab keskaegse muistise tähendust keskajal ja tänapäeval oma kodukohas (nt Põltsamaa linnus) võrdleb Euroopat 5. ja 13. sajandil kaardi alusel	

Teema: Seisused, läänikord ja eluolu (5 tundi)

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, muudatused võrreldes eelmise õppekavaga, metoodika)
Keskaja ühiskonnakorraldus, läänikord, eluolu ja maailmapilt	iseloostab seisuslikku ühiskonda: nimetab seisused ja ülesanded, selgitab jumala tähtsust keskaja inimese maailmapildis; iseloostab läänikorda kasutab kontekstis mõistet senjäär ja vasall, lään, koormised, naturaalmajandus , feodaal, kirjeldab feodaalset hierarhiat, selgitab seoseid. iseloostab läänimeeste elulaadi; kirjeldab keskaegset linnust, iseloostab rüütli ja aadlidaami, kirjeldab nende elu. Nt kirjeldab keskaegse rüütlikeisuse ideaale, võrdleb neid tänapäeva meesideaaliga, analüüsib linnuselu vooruseid ja puuduseid keskaja inimese seisukohast	

Teema : Ristiusk, kirik ja kultuur (7 tundi)

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, muudatused võrreldes eelmise õppekavaga, metoodika)
Kirik ja kultuur keskajal Ristiusu õpetuse alused Kiriku osa ühiskonnas Ristisõjad Romaani ja gooti stiil	iseloomustab kiriku rolli keskaja ühiskonna ja üksikisiku elus; kirjeldab kiriku struktuuri, Selgitab mõne näite põhjal, mil moel võivad ehitised, kunstiteosed ja muud esemed anda teavet keskaegse inimese maailmapildi kohta. teeb kirjalike tekstide või kunstiteoste põhjal lihtsamaid järeldusi, hinnates autori taotlusi ja veendumusi ajaloolises kontekstis. nimetab erinevate kunstistiilide olulisemaid tunnuseid ja tunneb väliste tunnuste järgi ära erinevate kunstistiilide arhitektuurinäiteid;	

	tunneb ära ja nimetab romaani ja gooti stiili arhitektuuris (ümarkaar/ teravkaar, hoone üldilme, akende suurus ja hulk, detailid); Seletab ja kasutab mõisteid paavst, patriarh, piiskop, preester, klooster, sakrament, munk ja nunn	
--	---	--

Teema: Euroopa riigid varakeskajal (5 tundi)

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, muudatused võrreldes eelmise õppekavaga, metoodika
Frangi riik Frangi riigi teke Frangi riik Karl Suure ajal Frangi riigi jagunemine kolmeks	kirjeldab Frangi riigi tekkimist ning jagunemise põhjuseid ja tagajärgi (kolm tuumikala: Itaalia, Prantsusmaa ja Saksamaa); teab, kus tekkis Frangi riik – kannab kontuurkaardile selgitab milles seisnes ristiusu vastuvõtmise tähtsus Frangi riigi jaoks	

	selgitab, kes on Merovingid, kes on Karolingid Teab, kes oli Karl Suur ja millal ta keisriks krooniti	
--	--	--

Teema: Linnad ja linnaelu (10 tundi)

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, muudatused võrreldes eelmise õppekavaga, metoodika)
Linnade valitsemine Linnade teke ja eluolu Linnad ja kaubandus, hansakaubandus Põhja Euroopas Tsunftikord	kirjeldab elu keskaegses linnas kasutades ajalooalaseid mõisteid õiges kontekstis võrdleb elu keskaja ja tänapäeva linna toob näiteid, mis Eesti linnades on säilinud keskajast selgitab hansakaubanduse mõju Eesti linnade arengule Teab ja kasutab mõisteid raad, bürgermeister, tsunft, gild ja Hansa Liit	

Teema: Euroopa riigid kõrgkeskajal (4 tundi)

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, muudatused võrreldes eelmise õppekavaga, metoodika)
Keskaja ühiskond Inglismaa ja Prantsusmaa näitel Parlamendi kujunemine Tugeva tsentraalvõimu kujunemine Sõjalised konfliktid	võrdleb riigi kujunemist Prantsusmaal ja Inglismaal. Toob näiteid relvastuse arengust keskajal, nt Saja-aastase sõja käigus võeti kasutusele tulirelvad	

Teema: Euroopa naabrid (8 tundi)

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, muudatused võrreldes eelmise õppekavaga, metoodika)
Bütsants, selle tugevnemise põhjused Araablased, araabia ühiskond Muhamed, islam Araabia kultuur ja selle mõju Euroopale Vana Vene riigi teke ja areng	Selgitab mõne näite põhjal keskaegse Euroopa suhteid naabritega; toob näiteid, kuidas suhted naabritega on mõjutanud eurooplaste maailmapilti, teadmisi, oskusi, teeb lihtsamaid järeldusi rahvaste ja kultuuride vastastikuse mõju kohta	

	Teab ja kasutab mõisteid Justinianus I, Muhamed, koraan, mošee, Meka	
--	--	--

Teema: Ristisõjad (10 tundi)

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, muudatused võrreldes eelmise õppekavaga, metoodika
Ristisõja, nende mõju erinevatele maadele Eesti muinasaja lõpus Muistne vabadusvõitlus ja Eesti alade ristiusustamine Ühiskonna muutus Valitsemine Linnad, asustus, tegevusalad ja eluolu	toob allikate põhjal esile ristisõdade põhjuse-tagajärje seoseid; selgitab, miks algasid ristisõjad Läänemere ääres ning kuidas need mõjutasid Eesti ajalugu kirjeldab muistse vabadusvõitluse käiku ning paigutab selle sündmuse laiemasse ajaloolisse konteksti (ristisõjad Euroopas ja Liivimaal, keskaja algus Eestis); nimetab muistse vabadusvõitluse põhjuseid ja tagajärgi selgitab, kes oli Läti Henrik ja Lembitu ning miks nad on ajaloos olulised	

	selgitab, miks on Henriku Liivimaa kroonika tähtis ajalooallikas	
--	--	--

Teema: Haridus, ülikoolid, teadus (6 tundi)

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, muudatused võrreldes eelmise õppekavaga, metoodika
Keskaja ülikoolid ja teadus	loetleb inimkeskse ja teadusliku maailmapildi kujunemise põhjuseid, toob näiteid selle tunnusjoontest, suuna esindajatest erinevatel ajastutel ning ühiskonnas toimunud muutustest; selgitab näidete toel, kellel ja kuidas oli keskajal võimalik haridust saada Nimetab keskaja seitse vaba kunsti Toob näiteid keskaja teaduste: skolastika, alkeemia, astroloogia ja arstiteaduse uurimismeetoditest ja -tulemustest	

	nimetab Euroopa esimesi ülikoole ja kirjeldab ülikoolides toimunud õppetööd	
--	---	--

Teema: Renessanss ja humanism (4 tundi)

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, muudatused võrreldes eelmise õppekavaga, metoodika
Ühiskond varauusajal Uuemaailmapildi kujunemine Tehnoloogia areng Humanism Kujutav kunst	loetleb inimkeskse ja humanistliku maailmapildi kujunemise põhjuseid, toob näiteid selle tunnusjoontest, suuna esindajatest erinevatel ajastutel ning ühiskonnas toimunud muutustest; võrdleb skolastikat ja humanismi; toob näiteid humanistide, maadeavastajate ja renessansiajastu õpetlaste tegevusest ja selgitab nende tegevuse mõju teadusliku maailmapildi kujunemisele.	

	selgitab ja toob näiteid, kuidas inimesed on erinevatel ajastutel loodusesse suhtunud; selgitab, kuidas teadusliku maailmapildi kujunemine hiliskeskajal on mõjutanud inimeste suhtumist loodusesse. teab mõisteid renessanss ja humanism	
--	--	--

Teema: Maadeavastused (4 tundi)

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, muudatused võrreldes eelmise õppekavaga, metoodika
Suured maadeavastused Ameerika avastamine Maadeavastuste mõju Euroopale ja Euroopa mõju Uuele mandrile	Selgitab Christoph Kolumbuse rolli Ameerika avastajana eurooplaste jaoks; toob näiteid hispaanlastest ja portugallastest kolonisaatorite eesmärkidest ja tegevusest Ameerikas. toob näiteid kolonialismi majanduslikest, poliitilistest ja eetilistest aspektidest, annab	

	kolonialismile hinnangu erinevast perspektiivist; Märgib kaardile maadeavastajate retked. Kirjeldab retkesid oma sõnadega kasutades geograafia termineid. Selgitab eurooplaste kolonialismi põhjuseid ja tagajärgi Uues Maailmas; toob näiteid hispaanlaste ja portugallaste tegevusest Uue Maailma avastus- ja vallutusretkedel; teab tähtsamaid maadeavastajaid ja nende retki	
--	---	--

Teema: Reformatsioon ja vastureformatsioon (5 tundi)

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, muudatused võrreldes
----------	--------------------------	--

			eelmise õppekavaga, metoodika
Reformatsioon Saksamaal, selle mõju Euroopale		toob näiteid ühiskonna ümberkorraldamise võimalustest reformide või revolutsiooni teel ja analüüsib nende protsesside erinevusi; Toob näiteid reformatsiooni eesmärkidest, levikust ja mõjust; nimetab vastureformatsiooni põhjuseid ja tagajärgi. Teab Martin Lutheri rolli reformatsiooni puhkemises ja oskab määratleda Euroopa kaardil piirkondi, kus valitsevaks sai katoliiklus, õigeusk, luterlus, kalvinism, anglikaani kirik	

Teema: Eesti keskajal (3 tundi)

Õppesisu	Taotletavad õpitulemused	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, muudatused võrreldes eelmise õppekavaga, metoodika
Eesti 16. sajandil Reformatsiooni mõju	toob allikate põhjal esile ajaloosündmuste põhjuse-tagajärje seoseid;	

Haldusjaotus ja linnad Liivi sõja põhjused ja tagajärjed	märgib kaardile Liivi sõja järgse haldusjaotuse arutleb märksõnade või küsimuste toel ajaloosündmuste ja -nähtuste üle, kujundab omaseisukoha ning põhjendab seda; selgitab näidete abil, kuidas muutused maailmas on mõjutanud Eesti ajalugu; selgitab muutusi Liivimaa valitsemises peale muistse vabadusvõitluse lõppu	
--	---	--